

FCI – Standard nr 68 / 18. 06. 1995 / D

TIROOLI HAGIJAS

(TIROLER BRACKE)

PÄRITOLU: Austria.

KEHTIVA ORIGINALSTANDARDI AVALDAMISE

AEG:

10. 10. 1995.

KASUTUS: Tirooli hagijas (*die Tiroler Bracke*) on ideaalne tarbekoer nii metsa- kui mägiküttidele. Ta töötab häälega hagijana (soolotöö) jäneste ja rebaste jahil ning verejäljekoerana kõikide ulukiliikide otsimisel.

FCI KLASSIFIKATSIOON:

Rühm 6

Hagijad, verejäljekoerad ja sugulastõud.

Alarühm 6.1.2

Hagijad; Keskmised hagijad.

Töökatsetega (ajukatse ja verejäljekatse).

LÜHIKENENE AJALOOLINE ÜLEVAADE :

Tiroomi hagijas (brakk – *die Bracke*) põlvneb sarnaselt kõikide brakitõugudega keldi hagijatest ja esindab oma hea okaskarvaga puhtaimat ulukijahiks kasutatavat põhilist koeratüüpi. Keiser Maximilian I kasutas juba umbes 1500 seda puhtatõulist tiroomi brakki jahiks ja nimetas oma jahipäevikutes, et ta on nende seast välja valinud ka oma juhtkoerad. 1860 paiku alustati Tiroomis üksikute liinide puhasaretusega; 1896 koostati standard ja 1908 tunnustati seda ametlikult. Mitmetest algselt Tiroomis leidunud hagija(braki-)tüüpidest on püsima jäänud vaid ainult punane ja must punasega värvitüüp. Aastas 1994 võeti standardist välja tiroomi madalajalgne hagijas (*die Tiroler Niederbracke*).

ÜLDMULJE :

Keskmisekasvuline. Keskmise võimsusega luustikuga, tugev, lihaseline, sooniline, sujuvate pikkade piirjoontega, jämedakoeline, terve. Pikliku ristküliku formaat, kõrgusest mõnevõrra pikem.

KÄITUMINE / ISELOOM :

Tugeva närvikavaga, kirglik, tundliku ninaga jahikoer, kes on otsingul iseseisev ja jälitamisel järjekindel, hästi arenenud kõlava jäljekilkega, innukas jälitusel ja hea orientatsiooniga.

PEA :

PEAPIIRKOND :

Kolju : Lai, kuiv, veidi kumerdunud.

Üleminek laubalt koonule : Märgatav.

NÄOPIIRKOND :

Ninapeegel : Must, mitte püstiselt tõmbilõikeline.

Koon : Mõõduka sügavusega, sirge.

Mokad : Lühikesed ja tihedalt liibuvad.

Lõuad / Hambad : Tugev, täiskomplektne hammastik käärtaolise hambumusega. Soovitav on täishammastik 42 hambaga; lubada võib kokku kuni kahe PM1 või PM2 (1. ja 2. eespurihammas) hamba puudumist; M3 (3. purihambad) võivad jääda tähelepanuta.

Silmad : Silmamuna on suur, mitte sügaval asetsev, silmalaugude ava on ümar, iiris on tumepruun, kolmanda lau serv on pigmenteerunud, laud liibuvad tihedalt silmale.

Kõrvad : Laiad, kõrge asetusega, ümardunud servaga, mõõdukalt ette tõmmates ulatuvad kuni ülemise kihvani.

KAEL :

Mõõdukalt kaardunud, mitte madala ega kõrge asetusega, kuiv, ilma kaelalotita.

KERE :

Piklik keha.

Turi : Markantne, moodustab ülajoone kõrgeima punkti.

Selg : Sirge, vastupidav ja mõõduka laiusega.

Laudjas : Mõõdukalt laskuv, mitte järsk, lai ja pikk.

Rindkere : Hästi sügav, mõõduka laiusega, hästi kaarduv eesrind.

Alajoon ja kõht : Mõnevõrra ülestimmatud, keskmise sügavusega tühimikud.

SABA :

Kõrge asetusega, pikk, ulatub vähemalt kuni kannanukkideni, erutuse korral võib tõusta kõrgele, lubatud on saablikujuline kaardumine; soovitav on tihe sabaharjas.

JÄSEMED

ESIJÄSEMED :

Jalad on sirged.

Õlad : Kaldus asetusega, heade lihastega.

Õlavarred : Hästi nurgitunud.

TAGAJÄSEMED :

Üldmulje : Tagajäsemete liigesed on hästi nurgitunud.

Reied : Laiad ja väga hea lihastikuga.

KÄPAD :

Tugevad, tihedalt kokkusurutud, hästi kumerdunud varvaste ja tugevate käpapadjanditega.

LIIKUMINE :

Pika ulatusega, hästi kiire, kestvalt vastupidav.

KARVKATE

KARV : Tihe okaskarv koos aluskarvaga, pigem jäme kui peene struktuuriga. Kõht on karvaga kaetud, kintsudel püksid. Saba on tiheda harjasena hästi karvane.

VÄRVUS : Punane või must punasega (võib esineda ka kolmevärvilisena).

Punane tüüp : Punane, hirvepunane või punakaskollane. Liiga hele kollane on ebasoovitav.

Must punasega tüüp : Must mantel või sadul punaste, enamasti mitte liiga järsupiiriliste piirdemärgistega jalgadel, rinnal, kõhul ja peas. Lubatud on kõrbetoonilised märgised silmade kohal (topeltsilmad).

Valged värvimärgised : (kehtib mõlema värvusetüübi kohta). Kaelatriip, laik rinna ees ja rinna all, käppadel, jalgadel. Valge värvi puudumist ei hinnata veaks.

SUURUS :

42 – 50 cm.

Turjakõrgus : Isased   44 – 50 cm,
Emased   42 – 48 cm.

VEAD :

Kõiki kõrvalekaldeid eelnimetatud punktides tuleb lugeda veaks, mille aste hindamisel sõltub otseselt kõrvalekalde ulatusest.

- Liiga kerge, liiga kõrgejalgne, liiga madalajalgne kehaehitus.
- Jämedakoeline kolju.
- Rippuvad mokad.
- Heledad või valkjad silmad.
- Liiga lühikesed, liiga pikad või voltis kõrvad.
- Liiga pikk, liiga pehme selg.
- Arglikkus.

DISKVALIFITSEERIVAD VEAD :

- Pruun ninapeegel.
- Üle- ja alahambumus.
- Kokku rohkem kui kahe PM1 või PM2 hamba puudumine.
- Märgatav laigulisus.
- Maksakarva koerad.

Märkus : Isastel peab olema kaks nähtavalt normaalselt arenenud ja täielikult munandikotti laskunud munandit.

Maret Kärdi tõlge

saksakeelset originaalist, mai 2005.

heaks kiidetud EKL juhatuses 16. juunil 2005 protokoll nr 6